

Osamu Dazai, *Pandora no Hako*

© ALICE BOOKS, 2026, pentru prezenta ediție în limba română

Toate drepturile rezervate

Pe copertă: John William Waterhouse (1849-1917), *Pandora*
(circa 1896)

Redactare: Bogdan Coșa

Layout: Vasilica Turculeț

Corectură: Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DAZAI, OSAMU

Cutia Pandorei / Osamu Dazai; trad. din lb. japoneză și note de

Iolanda Prodan. – Valea Lupului: Alice Books, 2026

ISBN 978-630-6676-67-5

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

OSAMU DAZAI

Cutia Pandorei

Traducere din limba japoneză
și note de Iolanda Prodan

2026

Chiar și un ignorant ca mine își dă seama cât e de dificil să începi o afacere în domeniul editorial în circumstanțele de azi. Tot ce pot să fac este să sper că va avea parte de un început lin, fără obstacole. Atât am avut de spus.

1947, sfârșitul primăverii

Osamu Dazai

Cuprins

<i>Despre autor</i>	5
<i>Despre traducătoarea romanului</i>	7
<i>Cuvântul autorului</i>	9
Cortina se ridică	11
Sanatoriul	27
Greieri	47
Moarte și viață	59
Măbō	73
Despre igienă	93
Flori de cosmos	105
Sora mai mică	119
Încercarea	135

Katapan	161
Ruj de buze	179
Maestrul Kashō	197
Take-san	221
<i>Postfață</i>	243

În Seria de autor Osamu Dazai
au mai apărut:

Dezumanizat

Povestea tulburătoare și fascinantă a unui tânăr pe fondul destrămării tradițiilor unei familii aristocratice japoneze și al impactului ideilor occidentale.

Școlărița

Monologul interior al unei fete pe parcursul unei singure zile, asemenea unei pagini extinse de jurnal.

Amurg

Un roman puternic despre o națiune aflată în toiul unei crize sociale și morale.

Human Lost și alte proze scurte autobiografice

Human Lost · Nu-i o glumă · Opt peisaje din Tōkyō · Trenul · Jurnalul agoniei · I can speak · Protest împotriva decadenței · Promisiune îndeplinită · Aurora

Demoni chipeși și tutun și alte proze scurte autobiografice

Demoni chipeși și tutun · Amintiri · Frații Tsushima · Peisaj marin cu trei siluete aurite · Cireșe · Despre garderobă · Tata

Florile bufoneriei. Testamentul lui Ōba Yōzō

Pentru prima oară în limba română, prologul comic și înduioșător al romanului *Dezumanizat*, însoțit de *Scrisoare către Yasunari Kawabata*.

Soția lui Villon și alte proze la feminin

Volumul reunește șase proze scrise de Dazai din perspectivă feminină, în perioada 1937-1947, și publicate în diferite reviste.

Studentul cerșetor

Pentru fanii romanului *Dezumanizat*, o nuvelă fascinantă despre micile izbăviri ale unui scriitor nefericit și demn de milă.

Jurnalul iubirii și morții mele cu Osamu Dazai

Tradus pentru prima oară în afara Japoniei, jurnalul amantei celebrului scriitor Osamu Dazai, împreună cu care acesta s-a sinucis la doar 39 de ani.

toate acestea, un roman scris de un bărbat care se prezintă fără eleganță poate fi surprinzător de interesant.

(Cuvântul scriitorului adresat cititorilor în toamna anului 1945, cu ocazia publicării romanului în foileton în ziarul *Kahoku Shimpō*)

Cortina se ridică

Nu mă înțelege greșit. Nu mă simt câtuși de puțin deprimat. Scrisoarea consolatoare pe care mi-ai trimis-o m-a uimit, apoi m-am rușinat atât de tare, încât m-am înroșit tot. M-am simțit straniu de neliniștit. S-ar putea să te înfurii că spun asta, dar, citind epistola ta, mi-am zis în sinea mea: „Ce demodat!”. O nouă cortină s-a ridicat deja. Mai mult, ne dezvăluie momente prin care înaintașii noștri nu au trecut niciodată.

Ce așteptări poți să ai de la obiceiurile demodate? Cele mai multe dintre ele sunt minciuni. Eu unul nu-mi fac deloc griji pentru boala plămânilor mei. Am uitat că sunt bolnav. Și nu doar de boala de care sufăr. Am uitat de tot și de toate. Nu m-am internat în acest sanatoriu fiindcă brusc, după ce s-a terminat războiul, am prins drag de propria viață, nici fiindcă mi-am propus să reușesc în viață odată ce mă voi

vindeca, nici fiindcă aş fi vrut, dintr-o pietate filială patetică până la lacrimi, să mă însănătoşesc repede ca să-l liniştesc pe tata şi să o fac fericită pe mama. Şi nici vreo disperare stranie nu m-a făcut să vin în acest loc al nimănu. A da explicaţii amănunţite despre propriile acţiuni nu este oare o greşeală născută dintr-o mentalitate depăşită, învechită? De cele mai multe ori, explicaţiile date forţat sfârşesc prin a fi nişte minciuni complicate. Şi nasc o mulţime de teorii speculative. Şi nu cumva ajungem astfel să ne risipim toate ideile şi gândurile? Ce vreau să spun e că nu m-am internat în acest sanatoriu fiindcă am avut un motiv să fac asta. Într-o zi, la o anumită oră, Sfântul Duh mi s-a strecurat în suflet şi lacrimile au început să-mi curgă pe obraji. Mult timp am plâns singur, apoi, deodată, mi-am simţit trupul uşor şi mintea limpede, aproape transparentă, iar din acea zi sunt alt bărbat. Până atunci am ținut totul ascuns, însă apoi, de îndată ce i-am spus mamei că „scuip sânge”, tata a ales acest sanatoriu din munţi special pentru mine. Serios vorbind, asta s-a întâmplat, nimic mai mult. În ziua cutare, la ora cutare, așa s-a întâmplat. Ştii despre ce vorbesc, nu? Despre ziua aceea. Despre ora douăsprezece a acelei zile. Atunci a fost momentul în care, plângând, am implorat iertare vocii miraculoase şi divine¹.

1. Aluzie la discursul împăratului Hirohito (Shōwa), difuzat la radio la 15 august 1945, la ora 12:00, în care acesta anunţa, după bombardamentele de la Hiroshima (6 august) şi Nagasaki (9 august), capitularea Japoniei.

Din ziua aceea trăiesc cu sentimentul că am păşit pe o corabie nou construită. Dar încotro se îndreaptă ea, Cerule? Nici eu nu ştiu răspunsul. Şi acum am senzaţia că trăiesc într-un vis. Încet-încet, corabia se depărtează de ţarm. Am o presimţire vagă că a pornit pe un drum virgin, nemaibătut de nimeni. Cu toate astea, acum, urcat pe această corabie uriaşă şi nouă, mă las în voia valurilor, al căror itinerar e scris în Ceruri.

Şi totuşi, nu te lăsa înşelat de rândurile mele. Nu am devenit un nihilist, ajuns pe culmile disperării. Oricum s-ar îndepărta corabia de ţarm, plecarea în sine te face să simţi o vagă urmă de speranţă. Din cele mai vechi timpuri, speranţa e una dintre trăsăturile definitorii ale fiinţei umane. Fără îndoială, cunoşti mitul grecesc al cutiei Pandorei. Tot felul de viermi ai nefericirii au ţâşnit din cutia pe care oamenii nu ar fi trebuit să o deschidă, s-au răspândit şi au devastat cerul şi pământul: suferinţa de boală, tristeţea, invidia, lăcomia, gelozia, înşelătoria, foametea, ura. Şi de atunci, omenirea a fost nevoită să îndure nefericirea pe vecie. Şi totuşi, într-un colţ al cutiei a mai rămas o piatră strălucitoare, una cât o sămânţă de mac, pe care scria cu litere delicate Speranţă.

2

Ființa umană nu poate trăi disperând. Așa a fost dintotdeauna. De multe ori, omul este înșelat de speranță, însă și disperarea poate fi la fel de înșelătoare. Să o spunem deschis: atunci când cad pe fundul prăpastiei nefericirii, în timp ce se zbat și bâjbâie prin deznădejde, oamenii găsesc un fir de speranță și se agață de el. E un adevăr hotărât de zeii Olimpului, de la cutia Pandorei încoace. Orice discursuri ar ține unii, optimiste sau pesimiste, scoțând mândri pieptul înainte, corabia noastră a noilor timpuri înaintează repede, lăsându-i în urmă, la țarm. Navighează fără ezitare. E un fapt natural, aidoma heliotropismului ce transcende conștiința, aidoma unei vițe ce se întinde.

Să încetăm chiar din această clipă să-i mai blămăm fără discernământ pe oameni, vorbind prețios, acuzându-i că sunt lipsiți de patriotism. Nu am face

din lumea asta, și așa nefericită, decât un loc și mai lugubru. Cei care îi acuză pe alții fac un rău, și îl fac pe ascuns. Am fi mai fericiți dacă nu ar exista politicieni care, complotând și încropind în grabă tot felul de subterfugii, ne anunță că am pierdut încă un război, însă, fiindcă astfel de remarci superficiale au distrus Japonia, ar trebui să fim cu băgare de seamă pe viitor. Dacă vom repeta aceeași greșeală, vom fi detestați de lumea întreagă. Trebuie să devenim oameni simpli și onești, să ne dezbrăăm de aroganță. Corabia nou construită deja plutește pe ocean.

Și eu am trăit aceste experiențe dure. După cum știi, în primăvara anului trecut, după absolvirea gimnaziului, am făcut febră mare și pneumonie, care m-au ținut la pat trei luni și m-au făcut să ratez examenul de admitere la liceu. Chiar și după ce am început, cu greu, să merg, puseurile de febră au continuat. Medicul mi-a spus că mă suspectează de pleurezie. Am stat acasă, pierzând timpul fără să fac nimic, și am ratat din nou înscrierea la examenul de admitere. Mi-am pierdut ambiția de a merge la o școală bună. Mă întrebam mereu: ce să fac, ce să fac? Viitorul meu era sumbru. Taică-meu nu suporta să mă vadă stând degeaba prin casă și nici în fața maică-mii nu mai puteam sta demn. Nu ai cum să înțelegi ce-ți scriu, de vreme ce nu ai trăit viața unui samurai vagabond, fără stăpân, dar îți spun eu că e un infern îngrozitor. La vremea aceea, tot ce făceam era să plivesc buruienile la întâmplare. Îi imitam pe țărani, încercând să

salvez aparențele. După cum știi, în spatele casei noastre e un teren de aproximativ o sută de *tsubo*¹, care de mult timp a fost trecut pe numele meu. Acesta nu e singurul motiv, însă, ori de câte ori călcam pe câmpul acela, aveam o senzație de ușurare ce-mi risipea toate gândurile apăsătoare. Un an sau doi am fost ca un fel de responsabil cu întreținerea terenului. Pliveam buruienile, săpam, fără să fac eforturi prea mari care să-mi afecteze sănătatea, făceam araci pentru roșii. Am dat o mână de ajutor și asta s-a văzut în recoltă, care a fost puțin mai îmbelșugată. Trăiam în fiecare zi ascunzând ce simțeam cu adevărat, dar tu știi că există ceva ce nu puteam ascunde. O neliniște amenințătoare ca un nor negru își găsisese loc într-un colț al sufletului meu și nu mă puteam elibera de ea. Și m-am întreat: ce o să se aleagă de mine dacă voi continua să trăiesc prefăcându-mă că sunt ceva ce nu sunt de fapt? Nu se va alege nimic de mine, mi-am spus, căci sunt un rebut uman, nu? Ori de câte ori îmi puneam aceste întrebări, încremeneam. Nu știam ce să fac, era ca și cum mintea îmi paralizase. Viața mea de om bun la nimic e o povară pentru cei din jurul meu, nu are niciun sens, e imposibil de îndurat. Poate că cei cu o minte sclipitoare ca a ta nu pot înțelege că în lumea asta nu e nimic mai dureros decât să conștientizezi ce-ți scriu acum: „Viața mea e o povară pentru ceilalți, existența mea e inutilă”.

1. Unitate de măsură tradițională, echivalentă cu 3,3 m².

3

În timp ce eu continui să mă plâng copilărește de tot felul de necazuri prostești, moara de vânt a lumii se învârte atât de repede, încât ochii noștri nu o pot vedea. Eu nu știu mare lucru despre anihilarea naziștilor în Europa, confruntările decisive din Orient, în Filipine și Okinawa, bombele lansate de avioanele americane pe teritoriul Japoniei sau strategiile trupelor militare, însă am o antenă a sensibilității specifice tinereții, în care am încredere. Ei bine, antena mea a tremurat de îndată ce a simțit depresiunea economică și criza prin care trece țara. Și asta nu e teorie superficială, ci pură intuiție. La începutul verii, antena mea tânără a detectat vuietul unui tsunami cum nu a mai fost niciodată și am început să tremur. Nu aveam niciun plan, nu știam ce să fac. Doar m-am panicat. Nu știam decât să mă spetesc pe ogor. Sub

razele dogoritoare, întorceam icnind brazdele cu o lopată grea și plantam răsaduri de cartofi-dulci. Nici acum nu știu de ce munceam în fiecare zi pe ogor cu atâta îndârjire. Voiam să-mi pedepsesc trupul nepuținios, să-l fac să sufere, cu o încăpățănare ce aducea a disperare. Au fost zile în care, ori de câte ori înfugeam adânc lopata în pământ, gemeam neconținut, spunându-mi: „Mori! Mori odată! Mori! Mori odată!”. Și uite așa am reușit să plantez șase sute de răsaduri de cartofi-dulci.

— Oprește-te, nu mai munci atât pe ogor, mi-a spus taică-meu, seara, la masă. Nu e bine pentru sănătatea ta.

Trei zile mai târziu, la miezul nopții, pe când eram pe jumătate adormit, am început să tușesc violent. Auzeam ceva fierbând în pieptul meu. Nu mai puteam de durere și am deschis ochii. Citisem cândva într-o carte că, înainte să începi să scuipi sânge, se aud în piept niște zgomote asemenea unor bolboroseli. M-am întins pe burtă și mi-a venit să vomit. Cu gura plină de un miros infect, am alergat la toaletă. Da, am vomitat sânge. Apoi, deși am stat mult timp la toaletă, nu am mai vomitat. Am intrat tiptil în bucătărie, am făcut gargară cu apă sărată, m-am spălat pe față și pe mâini, apoi m-am întors în pat. Încercam să respir astfel încât să nu încep să tușesc și așa am adormit liniștit. Am reacționat cu un calm straniu la ce mi se întâmpla. În noaptea aceea, am simțit ceva ce așteptam de mult. Ba chiar mi-am amintit

de cuvintele care descriau ce simțeam: dorința sufletului. Și dorința sufletului meu era ca de a doua zi să mă întorc la munca câmpului, tăcut. Fiindcă nu aveam de ales. Fiindcă nu aveam alt motiv pentru care să trăiesc. Fiecare trebuie să-și știe rostul său. Iar al meu, ah, e să mor cât mai repede. Cât încă nu e prea târziu, vreau să-mi pun trupul la muncă, să fiu de folos cât de puțin ca să ne crească recoltele. Apoi îmi voi lua adio de la lumea asta și nu voi mai fi o povară pentru țara mea. Acesta este felul în care un bolnav nepuținios ca mine își poate sluji țara. Ah, vreau să mor mai repede.

A doua zi dimineață, m-am trezit cu o oră mai devreme decât de obicei, am strâns repede salteaua și am plecat la ogor fără să mănânc. Am muncit ca un apucat. Acum, când îmi amintesc, am senzația că a fost aidoma unui vis din infern. Bineînțeles, nu am spus nimănui despre boala mea. Voiam să o las să-mi devasteze trupul încet, discret. E degradant să ai așa planuri, nu? În noaptea aceea, m-am furișat în bucătărie și am băut un bol cu rachie tare din orez. Apoi, în creierii nopții, am început din nou să scuip sânge. Am deschis ochii imediat, am tușit ușor de două sau trei ori, apoi mi-a venit să vărs. Nu am mai avut timp să ajung la toaletă. Am deschis ușa de sticlă, am sărit în grădină și am vomitat. Gâtul îmi era plin cu vomă și aveam senzația că o să-mi țâșnească sângele pe ochi și urechi. Am vomitat două căni, apoi sângele s-a oprit. Ca să nu vadă nimeni țărâna pătată de

sânge, am răscolit pământul cu un băț, iar atunci au început să sune alarmele antiaeriene. Dacă mă gândesc mai bine, cred că atunci a fost ultima oară când Japonia, ba nu, lumea, a fost bombardată noaptea. Am ieșit îngrozit din adăpostul antiaerian. Era 15 august. Zorii se crăpau de ziuă, luminând slab cerul.

4

Și totuși, în ziua aceea, am ieșit la câmp. Sunt sigur că, citind aceste rânduri, vei zâmbi ironic. Însă pentru mine nu a fost nimic amuzant. Am simțit că doar asta pot să fac. Nu aveam de ales. Păi, ce hotărâsem după îndelungi frământări, dacă nu să-mi dau ultima suflare ca un țăran, muncind pe ogor? Adevărata dorință a sufletului meu era să mor ca un țăran pe ogorul pe care-l cultivasem cu mâinile mele. Da, nu-mi pasă de nimic, vreau să mor mai repede. Stăteam întins pe spate printre tufele de soia și agonizam din cauza ameteșilor, frisoanelor, a broboanelor reci și vâscoase de sudoare, când am auzit-o pe măică-mea apropiindu-se de mine, strigându-mă pe nume. Apoi mi-a spus să mă spăl repede pe mâini și pe picioare și să merg de îndată în salon, la taică-meu. Mama, pe chipul căreia înflorea mereu un zâmbet